บทที่ 1

บทนำ

กล้วยไม้เป็นไม้ดอกในวงศ์ Orchidaceae ซึ่งเป็นวงศ์ที่มีขนาดใหญ่มีประมาณ 796 สกุล 19,000 ชนิด การกระจายพันธุ์ในสภาพธรรมชาติ สามารถแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 2 กลุ่มคือ กล้วยไม้อิงอาศัย (epiphytic orchid) และกล้วยไม้ดิน (terrestrial orchid) ในประเทศไทยพบกล้วยไม้รวมทั้งสิ้น 167 สกุล มากกว่า 1,140 ชนิด (อบฉันท์, 2549) กล้วยไม้ มีลักษณะดอกที่โดดเด่น มีความหลากหลายทั้งในด้านรูปร่างและสีสัน มีรูปแบบการดำรงชีพแปลกกว่าพืชอื่น ปัจจุบันกล้วยไม้เป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจพืชหนึ่ง สามารถส่งออกได้ทั้งกล้วยไม้ตัดดอก และกล้วยไม้กระถางทำรายได้ปีละ 1,500 ล้านบาท (ศิริวรรณ, 2549) แต่ส่วนใหญ่เป็นกล้วยไม้กลุ่มอิงอาศัย ส่วนกล้วยไม้ดินนั้นยังเป็นที่รู้จัก และนำมาใช้ประโยชน์ทางด้านการค้าน้อยมาก สาเหตุหนึ่งอาจมาจากวงจรการเจริญของกล้วยไม้ดินส่วนใหญ่แตกต่างจากกล้วยไม้ทั่วไป และหลายชนิดมีการพักตัวในฤดูแล้งอย่างชัดเจน (ครรชิต, 2547; อบฉันท์, 2549; Irina and Katsuhiko, 2003) หากไม่ได้มีการศึกษาและทำความเข้าใจกับวงจรการเจริญเติบโตก็จะเป็นอุปสรรคในการปลูกเลี้ยงขยายพันธุ์ และ การผลิตเพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือการอนุรักษ์พันธุ์ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกล้วยไม้ดินของไทย เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ ต่อไป

ปัจจุบันมีการศึกษาเกี่ยวกับกล้วยไม้ดินด้านต่างๆอยู่บ้าง (Goi, 1995; Ng and Hew, 2000) แต่ยังถือว่าน้อย การศึกษาครั้งนี้จึงเลือกกล้วยไม้ดินบางชนิด ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มกล้วยไม้ที่มีการเจริญของหัวแบบลงหัวเจริญอยู่ใต้ดิน และกลุ่มที่มีหัวเจริญไปตามระดับผิวดิน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางพฤกษศาสตร์ กายวิภาคศาสตร์ของการพัฒนาตาดอก การเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลงปริมาณธาตุอาหารในพืช ตลอดจนระดับของ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม ต่อการเจริญเติบโตของกล้วยไม้ดิน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved